prima instanță: T. Mereuță
(Judecătoria Hîncești)
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu
(Curtea de Apel Chișinău)
instanța de recurs: S. Filincova, N. Craiu, Iu. **B**ejenaru

dosarul nr.2rh-50/17

Î N C H E I E R E

08 februarie 2017 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Preşedintele şedinței, judecătorul: Svetlana Filincova
Judecătorii : Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire depusă de către Vasile Munteanu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Morari împotriva lui Vasile Munteanu cu privire la încasarea datoriei,

şi cererea reconvențională a lui Vasile Munteanu împotriva lui Valeriu Morari cu privire la recunoaşterea nulității contractului de împrumut,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 18 ianuarie 2017 prin care recursul declarat de Vasile Munteanu a fost considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă:

La 27 mai 2015, Valeriu Morari a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Munteanu cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul Valeriu Morari a indicat că a acordat un împrumut pârâtului Vasile Munteanu suma de 16 900 dolari SUA, fapt dovedit prin recipisa din 04 iunie 2012. În textul recipisei nu este menționată data restituirii împrumutului.

Indică că, la 31 iunie 2014, reclamantul a adresat pârâtului o somație, prin care i-a solicitat restituirea împrumutului în termen de 30 de zile. Pârâtul nu a reacționat la somație, motiv pentru care Valeriu Morari s-a adresat în instanța de judecată.

Reclamantul Valeriu Morari îşi întemeiază acțiunea în baza art. 867 alin. (1), 872 alin. (2) Codul civil.

Suplimentar sumei de 16900 dolari SUA, reclamantul solicită încasarea din contul pârâtului a sumei de 2 045,22 dolari SUA ca dobândă de întârziere, calculată în conformitate cu prevederile art. 619 Codul civil, pentru perioada 01 septembrie 2014 – 22 mai 2015.

La 04 februarie 2016, pârâtul Vasile Munteanu a înaintat în judecată o cerere reconvențională împotriva lui Valeriu Morari privind recunoaşterea nulității contractului de împrumut (recipisei) din 04 iunie 2012.

În motivarea acțiunii reconvenționale, Munteanu Vasile a invocat că în realitate, în anul 1997 Vasile Munteanu a împrumutat de la Valeriu Morari suma de 14 000 dolari SUA pentru interesele agricole a SA „Vitis Lăpuşnița”, a cărui conducător era. Datoria în cauză a fost restituită lui Valeriu Morari de către întreprinderea vinicolă „Aur Fiesta”, care avea datorii față de SA „Vitis Lăpuşnița” conducători ai cărora erau Anatolie Sîrbu şi Anatolie Burac, care pot confirma acest fapt.

Peste vre-o doi ani, ambele întreprinderi au falimentat, iar Morari Valeriu n-a înaintat careva pretenții privind restituirea banilor împrumutați.

La insistența lui Morari Valeriu, Munteanu Vasile a scris recipisa datată cu 04 iunie 2012, prin care a confirmat faptul împrumutului de bani din anul 1997, fără a i se transmite şi a primi careva bani.

Notează că, în recipisă nu a fost indicat locul întocmirii recipisei, data tranzacției de împrumut, data întoarcerii datoriei, alte condiții obligatorii, lipseşte semnătura lui Moraru Valeriu, adresa şi datele lui de identitate, codul numeric personal, nu este consemnat faptul predării şi primirii banilor-elemente obligatorii la încheierea unui contract de împrumut.

Se bazează reclamantul din acțiunea reconvențională pe prevederile art. 867 alin. (1), 216 alin. (1) Codul civil.

Consideră netransmiterea de către Valeriu Morari către Vasile Munteanu a sumei de 16 900 dolari SUA duce la nulitatea absolută a recipisei din 04 iunie 2012, fiind un act juridic săvârşit fără cauză.

La fel, consideră Vasile Munteanu, că Valeriu Morari prin acțiunile sale, obținând recipisa din 04 iunie 2012, a avut intenția de a ascunde un alt act juridic-împrumutul din anul 1997, care de fapt i-a fost restituit integral, fiind astfel un act juridic simulat, care în baza art. 221 Codul civil este de asemenea nul.

La 07 aprilie 2016, reclamantul Morari Valeriu a înaintat o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, invocând că în cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 2045,22 dolari SUA, calculați pentru perioada 01 septembrie 2014 până la 22 mai 2015, în temeiul art. 60 alin. (2) CPC, reclamantul va calcula dobânda de întârziere pe perioada 23 mai 2015 – 07 aprilie 2015, suma totală constituind 16 900 dolari SUA cu titlu de datorie, plus 6066,22 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere, precum şi încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Hînceşti din 04 mai 2016 a fost respinsă acțiunea inițială a lui Valeriu Morari împotriva lui Vasile Munteanu cu privire la încasarea datoriei. A fost admisă acțiunea reconvențională a lui Vasile Munteanu împotriva lui Valeriu Morari cu privire la recunoaşterea nulității contractului de împrumut-recipisa din 04 iunie 2012, fiind declarat nul contractul de împrumut (recipisa) din 04 iunie 2012, scrisă de Vasile Munteanu. S-a încasat de la Valeriu Morari în beneficiul lui Vasile Munteanu cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în sumă de 10 630 lei şi cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei, în total suma de 15 630 lei.

La 17 mai 2016, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Valeriu Morari a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hînceşti din 04 mai 2016, cerând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale şi respingere a acțiunii reconvenționale.

Prin decizia Curții de Apel Chişinău din 25 octombrie 2016 a fost admis apelul declarat de către Valeriu Morari, casată hotărârea primei instanțe şi emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea inițială depusă de Valeriu Morari împotriva lui Vasile Munteanu a fost admisă, fiind încasat de la Vasile Munteanu în beneficiul lui Valeriu Morari suma de 16900 dolari SUA cu titlu de datorie, suma de 6066,22 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere, echivalentul în lei moldoveneşti la momentul executării hotărârii. A fost încasat de la Vasile Munteanu în beneficiul lui Valeriu Morari taxa de stat în mărime de 12990 lei.

A fost respinsă acțiunea reconvențională a lui Vasile Munteanu împotriva lui Valeriu Morari privind recunoaşterea nulității contractului de împrumut-recipisa din 04 iunie 2012, ca fiind neîntemeiată.

La 09 noiembrie 2016 şi suplimentar la 27 decembrie 2016, Vasile Munteanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel şi menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 ianuarie 2017 recursul declarat de către Vasile Munteanu a fost considerat inadmisibil.

La 24 ianuarie 2017, Vasile Munteanu a depus cerere de revizuire împotriva încheierii instanței de recurs, cerând admiterea acesteia, casarea încheierii contestate cu dispunerea judecării recursului.

Revizuientul, Vasile Munteanu, în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de recurs deoarece la examinarea admisibilității recursului declarat, instanța de recurs nu a examinat cauza în fond, astfel nefiind menționate careva referiri la fondul cauzei şi respectiv la normele de drept care au fost interpretate eronat de instanța de apel, iar cele aplicate au fost aplicate în mod greşit fără a fi modelate litigiului dedus judecății.

Menționează că după pronunțarea încheierii supuse revizuirii a depistat că de către intimat au fost anexate la materialele cauzei în calitate de probe ce confirmă existența raporturilor juridice de împrumut, două înscrisuri intitulate „Raspisca”. Conform procesului verbal din 14 aprilie 2016, anexat la actele cauzei instanța de judecată a cercetat materialele cauzei, fiind depistat că în dosar lipseşte originalul recipisei din 04 iunie 2012, iar avocatul intimatului a solicitat termen pentru prezentarea acesteia. Prin urmare, consideră că originalul recipisei din 04 iunie 2012 a fost anexat la materialele cauzei în afara şedinței de judecată, fără a fi adus la cunoştință revizuientului, aceasta fiind completată în mod unilateral pe verso de intimatul Valeriu Morari. Astfel după pronunțarea încheierii a cărei revizuire se cere s-a descoperit că intimatul a lipsit revizuientul de posibilitatea de a obiecta asupra pretinsei probe care a fost prezentată în susținerea cererii sale, care a fost reținută ca probă de instanța de apel la emiterea deciziei din 25 octombrie 2016. Prezența înscrisului anexat în original la f.d. 86 neexaminat de prima instanță lipseşte revizuientul de posibilitatea de a fi examinată cauza în mod obiectiv şi sub toate aspectele, iar circumstanțele date în opinia sa constituie temei de revizuire conform art. 449 lit. b) CPC.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată şi care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit.a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art.451 alin.(1) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicîndu-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 şi anexîndu-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost şi nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedeşte că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele şi faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul temeiului prevăzut de art. 449 lit. b) CPC este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire să fi existat obiectiv până la pronunțarea hotărârii, iar revizuientul să probeze că nu a ştiut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte şi că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele şi faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii, precum şi că circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Având ca temei prevederile art. 449 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentul invocat în cererea de revizuire precum că după emiterea încheierii instanței de recurs a aflat că la actele cauzei a fost anexată recipisa din 04 iunie 2012 în original, revizuientul fiind lipsit de posibilitatea de a obiecta asupra pretinsei probe este declarativ şi nu poate fi reținut, deoarece aceasta probă a existat până la emiterea încheierii instanței de recurs, iar revizuientul a cunoscut de existența acesteia. Mai mult, recipisa din 04 iunie 2012 a fost reținută ca probă de către instanța de apel la emiterea deciziei din 25 octombrie 2016, fapt confirmat de revizuientul Vasile Morari în cererea de revizuire depusă.

În contextul celor expuse, Colegiul nu este în prezența vreunui temei pentru admiterea cererii de revizuire prevăzut de art. 449 lit. b) CPC.

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. art. 449-453 CPC serveşte scopului înlăturării lacunelor şi omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale şi obligatorii (speța de referință Brumărescu contra României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999). Aceeaşi regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța Roşca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a

subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă şi imparțială, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătoreşti, acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile şi obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare şi o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare şi omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeaşi chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale şi convingătoare.

În această ordine de idei, având în vedere normele legale naţionale şi raţionamentele Curţii Europene a Drepturilor Omului enunţate supra, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depuse de Vasile Munteanu, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice şi a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil, garantate de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Vasile Munteanu, împotriva încheierii Curţii Supreme de Justiție din 18 ianuarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Morari împotriva lui Vasile Munteanu cu privire la încasarea datoriei, şi cererea reconvențională a lui Vasile Munteanu împotriva lui Valeriu Morari cu privire la recunoaşterea nulității contractului de împrumut.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinței, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru